

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายวิชา ส30253 การป้องกันการทุจริต ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม เวลา 6 คาบ

แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ผลประโยชน์ส่วนตนผลประโยชน์ส่วนรวม จำนวน 2 คาบ

---

1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต สามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสำนึกและค่านิยมในการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อจบกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ

2.1 ด้านความรู้ (K - Knowledge)

1) อธิบายความหมาย และความแตกต่างระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง
2) ระบุและจำแนกพฤติกรรมที่เป็นการเอื้อประโยชน์ส่วนตนกับการยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมในบริบทต่างๆ ได้

2.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ (P - Process/Skills)

1) วิเคราะห์สถานการณ์จำลองในชีวิตประจำวันและองค์กร โดยประยุกต์ใช้ระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking) ได้อย่างถูกต้อง
2) สะท้อนคิดและอภิปรายถกแถลงข้อดี-ข้อเสียของการตัดสินใจที่เลือกประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

2.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A - Attitude/Attributes)

1) แสดงออกถึงการยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ละอายและเกรงกลัวต่อการเบียดบังประโยชน์ส่วนรวม
2) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการเคารพสิทธิและรักษาทรัพย์สินส่วนรวม

3. สาระการเรียนรู้

1) **ความหมายของผลประโยชน์ส่วนตน (Private Interest):** การแสวงหาโภคทรัพย์ ลาภยศ สิทธิพิเศษ หรือความสะดวกสบายให้ตนเองและพวกพ้อง
2) **ความหมายของผลประโยชน์ส่วนรวม (Public Interest):** การดูแล รักษา และใช้ทรัพยากร/สิทธิของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของประชาชนและสังคมโดยไม่มีการเอื้อประโยชน์แอบแฝง
3) **ระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking vs. Analog Thinking):**

- **ระบบคิดฐาน 10 (Analog Thinking):** ระบบคิดปะปน เอาเรื่องส่วนตนและส่วนรวมมาผสมผสานกัน เกิดพื้นที่เทา ยอมรับการอนุโลมหรือเอื้อประโยชน์
- **ระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking):** ระบบคิดแยกแยะเด็ดขาด มองคำตอบเพียง 2 ทาง คือ **"0 (ทำไม่ได้)"** และ **"1 (ทำได้)"**

4) **เปรียบเทียบพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน:**

- ผลประโยชน์ส่วนตน (0): การนำของใช้โรงเรียน/หน่วยงานกลับไปใช้ที่บ้าน, การใช้เวลาราชการ/เวลาเรียนทำธุรกิจส่วนตัว
- ผลประโยชน์ส่วนรวม (1): การดูแลรักษาทรัพย์สินสาธารณะ, การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเท่าเทียมโดยไม่ใช้สิทธิพิเศษ

4. สาระสำคัญ

ผลประโยชน์ส่วนตน (Private Interest) คือ ผลประโยชน์ที่บุคคลได้รับสำหรับตนเอง ครอบครัว พวกพ้อง หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ทางทรัพย์สิน (เงิน สิ่งของ) หรือประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับทรัพย์สิน (ตำแหน่ง สิทธิพิเศษ) ในขณะที่ ผลประโยชน์ส่วนรวม (Public Interest) คือ ผลประโยชน์ของสังคม ประชาชน หรือรัฐโดยรวม ซึ่งทุกคนมีสิทธิใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมอย่างเด็ดขาด จำเป็นต้องอาศัย ระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking) คือการมองคำถามแบบระบบดิจิทัล "0 (ทำไม่ได้ = เอื้อประโยชน์ส่วนตน/ขัดต่อกฎหมาย)" และ "1 (ทำได้ = ยึดประโยชน์ส่วนรวม/ถูกต้อง)" โดยไร้ซึ่งพื้นที่เทา (Grey Area) เพื่อสร้างจิตสำนึกพลเมืองยุคใหม่ที่ไม่ทนต่อการทุจริต

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. **ความสามารถในการคิด:** การคิดวิเคราะห์ การคิดจำแนกประเภท และการคิดเชิงจริยธรรม 2. **ความสามารถในการแก้ปัญหา:** การตัดสินใจแก้ปัญหาความขัดแย้งเชิงจริยธรรมตามระบบคิดฐาน 2 3. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต:** การปฏิบัติตนตามหลักความซื่อสัตย์และจิตสาธารณะ	1. ซื่อสัตย์สุจริต 2. มีวินัย 3. ใฝ่เรียนรู้ 4. อยู่อย่างพอเพียง 5. มุ่งมั่นในการทำงาน 6. มีจิตสาธารณะ

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

สำรวจพฤติกรรมใกล้ตัวด้วยกิจกรรมโหวตดิจิทัล

1. ครูเปิดภาพสถานการณ์ใกล้ตัว 3 ภาพ บนหน้าจอ:

   ภาพที่ 1: นักเรียนเสียบชาร์จแบตเตอรี่โทรศัพท์ส่วนตัวด้วยไฟโรงเรียนทั้งวัน

   ภาพที่ 2: การแซงคิวซื้ออาหารในโรงอาหารโดยอ้างว่าสนิทกับแม่ค้า

   ภาพที่ 3: การเก็บขยะบนพงหญ้าข้างสนามแม้ไม่ใช่เวรทำความสะอาด
2. ให้นักเรียนทุกคนชูการ์ดโหวต หรือใช้แอปพลิเคชันโหวต (เช่น Mentimeter/Quizizz) ตอบคำถาม: "การกระทำในภาพใดเป็นการยึดผลประโยชน์ส่วนตน และภาพใดเป็นผลประโยชน์ส่วนรวม?"
3. ครูใช้คำถามกระตุ้น: "เส้นแบ่งระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมอยู่ตรงไหนในความคิดของนักเรียน?" เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสำรวจวิเคราะห์ (50 นาที)

เรียนรู้ระบบคิดฐาน 2 และวิเคราะห์เคสกลุ่ม

1. **บรรยายและแลกเปลี่ยน (15 นาที):** ครูอธิบายเปรียบเทียบ **ผลประโยชน์ส่วนตน vs ผลประโยชน์ส่วนรวม** พร้อมชี้ให้เห็นความแตกต่างของ **ระบบคิดฐาน 10 (ปะปน/เทา)** และ **ระบบคิดฐาน 2 (แยกแยะ 0 กับ 1)**
2. **กิจกรรมกลุ่ม "Binary Sorting Challenge" (35 นาที):**
   1) แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4–5 คน
   2) แจก **"การ์ดสถานการณ์พฤติกรรม"** กลุ่มละ 6 สถานการณ์ (ผสมผสานระหว่างเรื่องการเรียน ชุมชน และการทำงานในอนาคต)
   3) ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและจัดกลุ่มการ์ดลงในตาราง **"0 (ทำไม่ได้ - เอื้อประโยชน์ส่วนตน)"** หรือ **"1 (ทำได้ - ประโยชน์ส่วนรวม)"** พร้อมเขียนเหตุผลประกอบลงในใบงาน

ขั้นที่ 3: สะท้อนคิดและนำเสนอผลงาน (20 นาที)

นำเสนอและถกแถลงในประเด็นก้ำกวม

1. สุ่มตัวอย่างกลุ่มออกมานำเสนอการจัดกลุ่มสถานการณ์ที่เป็น **"กรณีศึกษาก้ำกวม"** (เช่น การใช้อุปกรณ์ส่วนตัวทำงานให้ส่วนรวม หรือการนำของส่วนรวมมาซ่อมแซมเพื่อใช้ในงานกลุ่ม)
2. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามและร่วมถกแถลง (Peer Discussion)
3. ครูสรุปประเด็น โดยเน้นย้ำว่า "การคิดแบบฐาน 2 ช่วยให้เราตัดสินใจได้ชัดเจน ไม่หลงไปในพื้นที่เทาของการเอื้อประโยชน์"

ขั้นที่ 4 สรุปและประเมินผล (15 นาที)

ประเมินตนเองและสรุปข้อคิด

1. นักเรียนทำ "แบบทดสอบการคิดแยกแยะระบบคิดฐาน 2" จำนวน 5 ข้อ (ประเมินรายบุคคล)
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน: "การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุดของการสร้างสังคมสุจริต โดยเริ่มจากตัวเราในชีวิตประจำวัน"

7. สื่อการเรียนการสอน / แหล่งเรียนรู้

1. **สไลด์นำเสนอ:** แนวคิดผลประโยชน์ส่วนตน ส่วนรวม และระบบคิดฐาน 2
2. **การ์ดสถานการณ์พฤติกรรม (Binary Cards):** สำหรับกิจกรรมกลุ่ม
3. **ใบงานกิจกรรมกลุ่ม:** "Binary Sorting Challenge"
4. **สื่อดิจิทัล:** แพลตฟอร์มโหวตออนไลน์ หรือแผ่นการ์ดตัวเลข 0 และ 1 สำหรับนักเรียน

8. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ (K-P-A)	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ (K): อธิบายและจำแนกผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมได้	ตรวจแบบทดสอบท้ายคาบ / ตรวจใบงานกลุ่ม	แบบทดสอบ 5 ข้อ / ใบงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ตอบถูกต้องร้อยละ 70 ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P): ประยุกต์ใช้ระบบคิดฐาน 2 วิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล	สังเกตการอภิปรายกลุ่มและการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานกลุ่ม	ได้คะแนนระดับ "ดี" (2 คะแนน) ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ (A): แสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริตและยึดมั่นในประโยชน์ส่วนรวม	สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและการสะท้อนความคิดเห็น	แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ได้คะแนนระดับ "ดี" (2 คะแนน) ขึ้นไป

ภาคผนวก (เอกสารประกอบการสอน)

ภาคผนวก ก: ตัวอย่างการ์ดสถานการณ์ (Binary Cards)

สถานการณ์ที่ 1: สมชายเป็นหัวหน้าห้อง นำปลั๊กพ่วงของโรงเรียนไปใช้ชาร์จลำโพงส่วนตัวเพื่อเปิดฟังเพลงกับเพื่อนๆ หลังเลิกเรียน

- **แนวตอบ: 0 (ทำไม่ได้)** - นำทรัพยากรส่วนรวมไปใช้เพื่อความบันเทิงส่วนตน

สถานการณ์ที่ 2: สมหญิงพบว่าไฟห้องเรียนเปิดทิ้งไว้ในช่วงพักกลางวัน จึงช่วยเดินไปปิดไฟก่อนลงไปรับประทานอาหาร

- **แนวตอบ: 1 (ทำได้)** - ช่วยรักษาทรัพยากรและประโยชน์ส่วนรวม

สถานการณ์ที่ 3: ประธานสภานักเรียนจัดซื้ออุปกรณ์จัดงานกีฬาซีเกมส์ของโรงเรียนจากร้านค้าของพี่ชายตนเอง โดยไม่มีการเปรียบเทียบราคากับร้านอื่น

- **แนวตอบ: 0 (ทำไม่ได้)** - มีผลประโยชน์ทับซ้อนและเอื้อประโยชน์ให้ครอบครัว

ภาคผนวก ข: แบบทดสอบท้ายคาบ (Formative Assessment) 5 ข้อ

1. **ข้อใดคือความหมายของ "ผลประโยชน์ส่วนรวม" ที่ถูกต้องที่สุด?**
   ก) ผลประโยชน์ที่ทุกคนในกลุ่มเพื่อนสนิทได้รับร่วมกัน
   ข) ผลประโยชน์ของสังคม ประชาชน หรือรัฐโดยรวม ที่ทุกคนมีสิทธิ์ได้รับอย่างเป็นธรรม
   ค) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานร่วมกับภาครัฐ
   ง) ผลประโยชน์ที่เกิดจากการแบ่งปันทรัพย์สินส่วนตัวให้ผู้อื่น
   เฉลย: **ข**
2. **การคิดแบบ "ระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking)" มีลักษณะอย่างไรในการป้องกันการทุจริต?**
   ก) การมองความผิดเป็นเรื่องที่สามารถอนุโลมผ่อนปรนได้ตามสถานการณ์
   ข) การประเมินความผิดโดยพิจารณาจากมูลค่าความเสียหายเป็นหลัก
   ค) การจำแนกพฤติกรรมอย่างเด็ดขาดว่าเป็น "0 (ทำไม่ได้/ส่วนตน)" หรือ "1 (ทำได้/ส่วนรวม)"
   ง) การนำผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมมารวมกันเพื่อความคุ้มค่า
   เฉลย: **ค**
3. **พฤติกรรมในข้อใดจัดเป็นการเอื้อประโยชน์ส่วนตน (ตรงกับระบบคิดฐาน 2 คือ "0")?**
   ก) การใช้วันลาพักร้อนตามสิทธิกฎหมายแรงงาน
   ข) การนำกระดาษ A4 ของโรงเรียนไปปริ้นท์เอกสารติวสอบส่วนตัว
   ค) การใช้โทรศัพท์ส่วนตัวติดต่อประสานงานราชการ
   ง) การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันหยุด
   เฉลย: **ข**
4. **เหตุใดการยึด "ระบบคิดฐาน 10 (Analog Thinking)" จึงเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริต?**
   ก) เพราะทำให้เกิดพื้นที่เทาและสร้างความคุ้นชินกับการนำเรื่องส่วนตัวมารวมกับเรื่องส่วนรวม
   ข) เพราะเป็นระบบคิดที่ใช้คำนวณซับซ้อนเกินไป
   ค) เพราะไม่อนุญาตให้มีการเอื้อประโยชน์ในทุกกรณี

ง) เพราะเน้นการทำตามกฎหมายมากเกินไป

เฉลย: **ก**

5. **เป้าหมายสูงสุดของการเรียนรู้เรื่องการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมคือข้อใด?**

ก) เพื่อให้สามารถจับผิดผู้อื่นในสังคมได้แม่นยำ

ข) เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษทางวินัยในโรงเรียน

ค) เพื่อสร้างจิตสำนึกพลเมืองที่ไม่ทนต่อการทุจริตและยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ง) เพื่อให้ได้รับคะแนนรายวิชาเพิ่มเติมในระดับสูง

เฉลย: **ค**

แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง: ครูทำเครื่องหมาย ✓ ตามระดับพฤติกรรม

เลขที่	ชื่อ–สกุล	ซื่อสัตย์	มีวินัย	รับผิดชอบ	จิตสาธารณะ	รวม

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะ	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง
การสื่อสาร			
การคิดวิเคราะห์			
การแก้ปัญหา			
การใช้ทักษะชีวิต			
การใช้เทคโนโลยี			

แบบวัดและประเมินผล

สถานการณ์ที่.....เรื่อง.....

สมาชิกในกลุ่ม

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

เกณฑ์การประเมินการทำงานกลุ่ม

เกณฑ์ระดับคุณภาพ : 17-20 คะแนน 4 = ดีมาก , 15-16 คะแนน 3 = ดี

13-14 คะแนน 2 = พอใช้ , 0-12 คะแนน 1 = ปรับปรุง

รายการ	4 ดีเยี่ยม	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง
การมีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมมาก	มีส่วนร่วมดี	มีส่วนร่วมบางส่วน	ไม่ค่อยมีส่วนร่วม
การวิเคราะห์	วิเคราะห์ถูกต้อง มีเหตุผล	วิเคราะห์ถูกต้อง	วิเคราะห์ได้บางส่วน	วิเคราะห์ไม่ได้
การแสดงความคิดเห็น	มีเหตุผลชัดเจน	มีเหตุผล	มีเหตุผลบางส่วน	ไม่มีเหตุผล
การทำงานร่วมกัน	ร่วมมือดีมาก	ร่วมมือดี	ร่วมมือบางส่วน	ไม่ร่วมมือ
ความรับผิดชอบ	รับผิดชอบดีเยี่ยม	รับผิดชอบดี	ต้องเตือนบางครั้ง	ไม่รับผิดชอบ

เกณฑ์ผ่าน: ได้คะแนนตั้งแต่ 12 คะแนน จาก 20 คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา ส30253 การป้องกันการทุจริต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วันที่..... เวลา.....

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

2. ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

...../...../.....

<u>หมายเหตุ</u> ในการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรระบุร้อยละของนักเรียนที่ผ่านและไม่ผ่านในแต่ละจุดประสงค์ที่ได้ระบุไว้ในส่วนหน้าของแผนการจัดการเรียนรู้ และหากการบันทึกสมบูรณ์ในทุกส่วนสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อจัดทำวิจัยในชั้นเรียนได้

ความเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายพิทักษ์ แผงอ่อน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งศรีอุดม